

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců Mgr. Jany Brothánkové a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobkyně: **A. E.**, zastoupená Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Václavské náměstí 21, Praha 1, proti žalovanému: **Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. 5. 2015, č. j. 4 A 24/2015 - 30, o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

Podanou kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhá zrušení rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ředitelství služby cizinecké policie ze dne 17. 3. 2015, č. j. CPR-15831-2/ČJ-2014-930310-C235, kterým bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Policie ČR, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, odboru cizinecké policie, odd. pobytové kontroly, pátrání a eskort, č. j. KRPA-336534-18/ČJ-2014-000022, ze dne 2. 9. 2014, jímž jí bylo uloženo správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) na dobu jednoho roku. Počátek doby, po kterou nelze stěžovatelce umožnit vstup na území členských států EU, byl stanoven podle § 118 odst. 1 zákona o pobytu cizinců od okamžiku, kdy stěžovatelka pozbude oprávnění k pobytu na území ČR. Podle § 118 odst. 3 zákona o pobytu cizinců byla stanovena doba k vycestování z území ČR do třiceti dnů od nabytí právní moci rozhodnutí. Podle § 120a odst. 1 zákona o pobytu cizinců se na stěžovatelku nevztahují důvody znemožňující vycestování podle § 179 zákona o pobytu cizinců.

Kasační stížností stěžovatelky byla spojena s návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Žádost o přiznání odkladného účinku stěžovatelka odůvodňuje tím, že vzhledem k tomu, že má na území České republiky vytvořeno veškeré zázemí, byl by její nucený návrat bezpochyby nenahraditelnou újmou a naopak je třeba zdůraznit, že následky nepřiznání odkladného účinku by byly zjevně nepřiměřené důvodům vydání napadeného rozhodnutí; dle názoru stěžovatelky přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti nemůže žádným jiným osobám vzniknout

jakákoliv újma a není ani v rozporu s veřejným zájmem. Je na místě poukázat především na skutečnost, že stěžovatelka se na území ČR nachází již velice dlouhou dobu. V ČR žije společně se stěžovatelkou ve společné domácnosti rovněž její druh pan P. Š., nar. X, občan České republiky. Oba partneři žijí dlouhodobě na adrese X, P. Stěžovatelka byla rovněž přijata ke studiu na vysoké škole, konkrétně na Zemědělskou univerzitu, Ekonomickou fakultu, kam by pochopitelně nemohla nastoupit, pokud by byla z České republiky vyhoštěna. V případě nepřiznání odkladného účinku se stane vykonatelným rozhodnutí, kterým bylo stěžovatelce uděleno správní vyhoštění a tato bude muset okamžitě opustit Českou republiku a své nejbližší, přičemž její návrat bude v nedohlednu. V nuceném odloučení od druhu je nutno spatřovat újmu, která bude způsobena stěžovatelce. Stěžovatelka se rovněž domnívá, že přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti nebude způsobena újma žádné jiné osobě. Na druhé straně v případě, že nebude přiznán odkladný účinek, stěžovatelka bude muset opustit území ČR, aby se vyhnula nelegálnímu pobytu a maření výkonu úředního rozhodnutí, což sebou nese další náklady spojené s nuceným vycestováním stěžovatelky. V souvislosti s návrhem na přiznání odkladného účinku stěžovatelka odkazuje především na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 - 100, kde uvedený soud k návrhu na přiznání odkladného účinku v obdobné věci mimo jiné konstatuje, *že je sice pravdou, že k bezprostřednímu opuštění území ČR by mohl být stěžovatel donucen až v souvislosti s rozhodnutím o správním vyhoštění, nicméně tato skutečnost nemůže být podle názoru Nejvyššího správního soudu důvodem k zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku. Jen stěžít lze předpokládat, že cizinec má předejít případné nenahraditelné újmě tím, že bude vědomě porušovat zákon nelegálním pobytem na území ČR a vystavovat se riziku, že mu bude uděleno správní vyhoštění, s nímž je navíc vždy spojen zákaz pobytu v ČR na určitou dobu. (...) může být pro výkon stěžovatelova práva na spravedlivý proces nezbytné, aby stěžovatel mohl zůstat na území ČR do skončení řízení o jeho kasační stížnosti. Byť je stěžovatel v tomto řízení, jako požaduje soudní řád správní, zastoupen advokátem, nelze přehlédnout, že k právu na spravedlivý proces náleží i právo účastníka vystupovat v tomto řízení osobně, být v kontaktu se svým zástupce, udělovat mu konkrétní pokyny pro výkon zastoupení atd. (...). Zároveň Nejvyšší správní soud vychází z toho, že pokud by nedošlo k odkladu právních účinků pravomocného rozhodnutí žalovaného o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu stěžovatele do doby meritorního rozhodnutí nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti, je zde reálné nebezpečí, že by byl stěžovatel skutečně nucen ještě před rozhodnutím Nejvyššího správního soudu opustit území ČR, neboť vzhledem ke zmiňovaným důvodům, které vedly žalovaného k odnětí povolení k trvalému pobytu stěžovatele nelze spoléhat na to, že by měl stěžovatel bez dalšího možnost získat jiný druh povolení k pobytu v ČR. Je sice pravdou, že k bezprostřednímu opuštění území ČR by mohl být stěžovatel donucen až v souvislosti s rozhodnutím o správním vyhoštění, nicméně tato skutečnost nemůže být podle názoru Nejvyššího správního soudu důvodem k zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku. Jen stěžít lze předpokládat, že cizinec má předejít případné nenahraditelné újmě tím, že bude vědomě porušovat zákony nelegálním pobytem na území ČR a vystavovat se tak riziku, že mu bude uděleno správní vyhoštění, s nímž je navíc vždy spojen zákaz pobytu v ČR na dobu určitou. Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že v daném případě shledal příčinnou souvislost mezi právními účinky žalobou napadeného rozhodnutí a možným vznikem nenahraditelné újmy u stěžovatele. Nejvyšší správní soud posoudil žádost o přiznání odkladného účinku i z hlediska zbyvajících podmínek stanovených v § 73 odst. 2 s. ř. s. Neshledal přitom, že by se přiznání odkladného účinku v daném případě, tedy umožnění pobytu stěžovatele na území ČR do doby rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o jeho kasační stížnosti, jakkoliv dotklo práv třetích osob, ani že by takové rozhodnutí bylo v rozporu s veřejným zájmem, neboť od odsouzení stěžovatele ve Švýcarsku uběhlo již více než 12 let a ve správním spisu se nenachází žádný doklad o tom, že by se stěžovatel na území ČR, kde má povolení pobyt od roku 2002, dopustil jakékoliv trestné činnosti či jiného společensky nebezpečného jednání“*

Z níže uvedených důvodů pak považuje stěžovatelka za nezbytné poukázat zároveň na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 - 76, publikovaného pod č. 1072/2007 Sb., NSS, v němž Nejvyšší správní soud vyložil, že „rozhodnutí o přiznání odkladného účinku a o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou svou podstatou

rozhodnutími předběžné povahy a nelze v nich předjímat rozhodnutí o věci samé“ Stěžovatelka poukazuje též na rozsudek NSS ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014 - 25, kde NSS judikoval: „Kasační stížnost proti rozhodnutí krajského soudu ve věcech správního vyboštění nemá ze zákona (§107 odst. 1 s. ř. s.) odkladný účinek (na rozdíl od věcí mezinárodní ochrany). Pro ochranu práv stěžovatelů, a to nejen pro možnost jejich účasti na řízení o kasační stížnosti, ale zejména pro případ, že by věc byla zrušena a vrácena krajskému soudu, či případně správnímu orgánu I. stupně, je však přiznání v těchto věcech nezbytné.“ S tímto stěžovatelka poukazuje na skutečnost, že prokazatelně je rodinnou příslušnicí občana Evropské unie a jak správní orgán, tak městský soud tuto skutečnost naprosto ve svých rozhodnutích nezohlednili, respektive ji naprosto odmítli uznat, aniž by náležitě zdůvodnili proč, což mělo zásadní vliv na zákonnost jejich rozhodnutí.

Stěžovatelka má dále za to, že nepřiznáním odkladného účinku a tedy povinností vycestovat z území České republiky by bylo na újmu i jejímu základnímu právu na spravedlivý proces, neboť i z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že, stěžovatelka by měla mít právo, pokud na tom, trvá, aktivně se řízení o soudním přezkumu rozhodnutí správního orgánu tohoto řízení účastnit, přičemž aktivní účastí se mimo jiné rozumí i možnost pravidelného osobního kontaktu se svým právním zástupcem za účelem uplatňování svých práv apod. Stěžovatelka v tomto ohledu odkazuje na již výše uvedené závěry Nejvyššího správního soudu, které se jednoznačně staví za právo na spravedlivý proces, které zahrnuje rovněž účast žalobce na jednání soudu a je tedy nutné v tomto smyslu umožnit legální pobyt stěžovatelky na území republiky po dobu soudního řízení. Stěžovatelka má za to, že její předchozí pobyt na území České republiky a veškeré její zde vytvořené zázemí, je naprosto zásadní skutečností, která zakládá jednoznačně úvahy o nepoměrně větší újmě, která by jí vznikla její povinností vycestovat.

Žalovaný v soudem stanovené době vyjádření k návrhu na odkladný účinek kasační stížnosti stěžovatelky nepodal.

Podle ustanovení § 107 odst. 1 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přitom se užije přiměřeně § 73 odst. 2 s. ř. s., podle kterého lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

Je třeba zdůraznit, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je mimořádným institutem, kterým Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není případně jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinelé případy, které zákonodárce striktně stanovil.

Po zhodnocení důvodů uvedených stěžovatelkou a okolností projednávané věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou v daném případě splněny.

Nejvyšší správní soud vycházel zejména z předpokladu, že nedojde-li k odkladu právních účinků rozsudku Městského soudu v Praze, jímž byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného, do doby rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti, bude stěžovatelka v důsledku právních účinků pravomocných a vykonatelných rozhodnutí správních orgánů nucena opustit území České republiky, a to ještě před rozhodnutím o kasační stížnosti.

Podstatné přitom je, že pro řádný výkon ústavního práva stěžovatelky na spravedlivý proces je třeba, aby mohla setrvat na území České republiky do skončení řízení o kasační stížnosti. Byť je stěžovatelka v tomto řízení v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupena advokátem, náleží k právu na spravedlivý proces i právo účastníka vystupovat v tomto řízení osobně, být v kontaktu se svým zástupcem, udělovat mu pokyny pro výkon zastoupení, poskytovat mu potřebnou součinnost atd. Nejvyšší správní soud proto shledává především možnou újmu na výkonu práva stěžovatelky na spravedlivý proces v důsledku nuceného opuštění České republiky před rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti. Ze stejného důvodu ostatně přiznává § 172 odst. 3 zákona o pobytu cizinců žalobě proti rozhodnutí o správním vyhoštění odkladný účinek na vykonatelnost napadeného rozhodnutí *ex lege* (s výjimkou případů vyhoštění cizince z důvodu ohrožení bezpečnosti státu), a není tedy bez dalšího dán důvod, proč by obdobnou možnost setrvat na území České republiky neměl mít vyhošťovaný cizinec i po dobu následného kasačního řízení. V daném případě lze tedy nalézt příčinnou souvislost mezi právními účinky žalobou napadeného rozhodnutí a možným vznikem újmy stěžovatele (srov. též usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 7. 2013, č. j. 8 As 46/2013 - 36, ze dne 5. 9. 2011, č. j. 5 As 82/2011 - 92, a ze dne 5. 11. 2013, č. j. 5 As 81/2013 - 14, všechna uvedená usnesení jsou dostupná na www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud posoudil návrh na přiznání odkladného účinku a neshledal přitom skutečnosti, pro které by přiznání odkladného účinku bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Pokud jde o splnění uvedeného předpokladu, vychází zde soud z povahy věci, z obsahu spisového materiálu a z vyjádření účastníků řízení o kasační stížnosti. K otázce možného rozporu s důležitým veřejným zájmem se Nejvyšší správní soud již vyjádřil v usnesení ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014 – 25, dostupném na www.nssoud.cz, kde dospěl k závěru, že „[p]okud jde o možný rozpor s důležitým veřejným zájmem, je opět nutné poměřit na jedné straně újmu hrozící stěžovateli v případě nepřiznání odkladného účinku, a na straně druhé důležité zájmy společnosti. Pro zamítnutí návrhu přitom nepostačuje pouze existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo zdát z doslovného výkladu § 73 odst. 2 s. ř. s. Toto ustanovení nutno vykládat ústavně konformním způsobem, a proto je třeba za pomoci testu *proportionality* vážít intenzitu hrozícího zásahu do základního práva svědčícího žalobci s intenzitou narušení veřejného zájmu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008 – 131, č. 1698/2008 Sb. NSS).“

S ohledem na důvody správního vyhoštění stojí v daném případě proti podstatné újmě, která hrozí stěžovatelce, riziko narušení veřejného zájmu jen nízké nebo maximálně mírné intenzity. Stěžovatelka nebyla vyhoštěna z důvodu ohrožení bezpečnosti státu, nýbrž z důvodů podle § 119 odst. 1 písm. c) bodu 2 zákona o pobytu cizinců.

Z uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek podle § 107 odst. 1 ve spojení s § 73 odst. 2 až 4 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že žaloba stěžovatelky proti pravomocnému rozhodnutí o jeho správním vyhoštění měla *ex lege* odkladný účinek, postačí v daném případě, že se přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti pozastavují až do skončení řízení o kasační stížnosti právní účinky přezkoumávaného rozsudku Městského soudu v Praze, neboť tím se fakticky dočasně obnovuje odkladný účinek žaloby proti rozhodnutí žalovaného ve věci správního vyhoštění stěžovatelky.

Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti přitom Nejvyšší správní soud nijak nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 29. července 2015

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu